שילוח הקן פרק שנים עשר חולין קלט.

בר קטלא הוא. ומהיכן נמלט: **וכערה הרש.** מלוה על כל הפוגע בחייבי מיתה להכיאן לב"ד כדי לבער רשעים מישראל: **מי מיחייב.** אפילו כשהוא חולין: **אלא דחוזא קן בעלמא.** במקום שאין קנוי לו והביצים אינן שלו דהא כל מקום שהביצים שלו אפילו ע"י זכיית אבר קטלא הוא. ומהיכן נמלט: **וכערה הרש.** מלוה על כל הפוגע בחייבי מיתה להכיאן לב"ד כדי לבער רשעים מישראל: **מי מיחייב.** אפילו כשהוא חולין: **אלא דחוזא קן בעלמא.** במקום שאין קנוי לו והביצים אינן שלו דהא כל מקום שהביצים שלו אפילו ע"י זכיית אבר המשתמרת לאדם שלא מדעתו משיב ליה מזומן בהשואל את הפרה (כ"מ דף קב.): **אלא דאגבהינהו לאפרוחים.** וחכה הוא ואקדשינהו ומאחר דאפרוחין קדושים נפטר מלשלח את האם: **והדר אהדרינהו.** וחזרה האם עליהן: **פטור מלשלח.** דהא כיון דזכה בהו מזומן קרינא בהו: **מיחייב ליה בכילוח.** כשמלאן ומשום דאקדשה כתר הכי לא פקע ליה שום מלוה מינייהו א). דתניא וכו' מוקדשים אין כסוי הדם נוהג בהן כדאמרינן בפרק כסוי הדם (לעיל דף פג.): משום שחיטה שאינה לחייה שאסורים בהנאה: **שחטה ואחר כך הקדישה חייב לכסות.** דחיובא דחייל עליה לא פקע: **רב אמר.** לתרוצי למתני': **כמקדים פירות שוכבו.** גחלות שוכבו למזבח לעולת נדבה ואחר כך כשגדלו אותן פירות מרדו ויצאו וקנינו במקום אחר דמעיקרא כי אקדשינהו דידיה הוו ואל הקדש עלייהו והשתא דמלאן לאו מזומן הוא ואי הוו חולין הוו מיחייבי. והאי דנקט פירות ולא אמר מקדים שוכבו עצמו משום דיוסים אינן לאוין אלא כשהן קטנים ורב לא אמר למילתיה אלא בקדשי מזבח: **דקא מוקים ליה אפילו בקדשי בדק הבית.** ואשמועינן רבותא דאע"ג דקדושת דמיס בעלמא הוא פטור מלשלח דאחמרן טעמא שאתה מלוה להכיאו לידי גזבר: **לא פקעה קדושתייהו.** במרידתן לא יצאו מכח הקדש: **פקעה קדושתייהו.** ומיחייבי בשילוח: **לר' אחרן.** אין אחדין שבכל מקום שהם של הקדש הן: **הא מקמי דשמעיה מר' יוחנן רבו.** הוה קיים ליה כיון דמרדה פקעה לה קדושתה וכתר דשמעיה מרבי יוחנן דתרץ ליה לר' אחרן ומלואה קבלה ממנו ומשום הכי פטור במקדיש ואכל: **הא דאמר הרי עלי.** להכיאו וכשהפרישה אמר כך נגנבו ואבדו אע"ג דבי גזא דרחמנא הוא לא קיים נדרו: **נדר האומר הרי עלי עולה.** ואח"כ הפרים בהמה ואמר הרי זו לנדרי אם מתה חייב באחריותה הואיל ומעיקרא אדעתא אחפיה: **דמיחסר הקרבה.** דכי אמר עלי הכי קאמר עלי להכיאו לעזרה אבל בדק הבית גמרו בהפרשתו ואי משום דלא הכיאו ליד גזבר הכל גזברים הן דלר' אחרן: **ובית זה קרבן.** לבדק הבית שאף הן נקראים קרבן כענין שנאמר (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב וקדושת דמיס הם: **שור זה עלי עולה.**

ר' יוחנן בן יוסף אומר הקדיש חיה ואח"כ שחטה פטור מלכסות [2]שחטה ואח"כ הקדישה חייב לכסות שכבר נתחייב בכסוי קודם שיבא לידי הקדש רב אמר במקדיש פירות שובכו ומרדו ושמואל אמר במקדיש תרנגולתו לבדק הבית בשלמא שמואל לא אמר כרב דקא מוקים לה בקדשי בדק הבית אלא רב מאי טעמא לא אמר כשמואל אמר לך רב דוקא קפטרי משילוח כגון פירות שובכו דקדשי מזבח נינהו דכיון דקדשי קדושת הגוף לא פקעה קדושתייהו מינייהו אבל במקדיש תרנגולתו לבדק הבית דלאו קדשי מזבח דקדושת דמים בעלמא הוא כיון דמרדה פקעה קדושתייהו וחייבת בשילוח ושמואל אמר [3]כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב [4]לה' הארץ ומלואה וכן אמר ר' יוחנן במקדיש תרנגולתו לבדק הבית ומרדה אמר ליה רבי שמעון בן לקיש וכיון שמרדה פקעה ליה קדושתה אמר ליה בבי גזא דרחמנא איתא דכתיב לה' הארץ ומלואה ורמי דר' יוחנן אדר' יוחנן ורמי דר' שמעון בן לקיש אדר"ש בן לקיש [5] דאיתמר מנה זה לבדק הבית ונגנבו או נאבדו רבי יוחנן אמר חייב באחריותן עד שיבואו לידי גזבר וריש לקיש אמר כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב לה' הארץ ומלואה קשיא דריש לקיש אדריש לקיש קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן דריש לקיש אדריש לקיש לא קשיא [6]הא מקמי דשמעיה מר' יוחנן רביה הא לבתר דשמעיה מר' יוחנן רביה אלא דר' יוחנן אדר' יוחנן קשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן נמי לא קשיא הא דאמר עלי הא דאמר הרי זו מכלל דר"ש בן לקיש אע"ג דאמר עלי לא מחייב [7]והתניא [8]איזהו נדר ואיזו היא נדבה נדר האומר הרי עלי עולה נדבה האומר הרי זו עולה [9]ומה בין נדר לנדבה נדר מתה או נגנבה או שאבדה חייב באחריותה נדבה מתה או נגנבה או שאבדה אינו חייב באחריותה אמר לך ריש לקיש הני מילי קדשי מזבח דמחוסר הקרבה אבל קדשי בדק הבית דלאו מחוסר הקרבה אע"ג דאמר עלי לא מחייב [10]והתנן האומר שור זה עולה בית זה קרבן מת השור נפל הבית אינו חייב באחריותן [1]שור זה עלי עולה בית זה עלי קרבן מת השור ונפל הבית חייב לשלם ה"מ היכא דמת השור ונפל הבית חייב לשלם דליתנהו אבל היכא דאיתנהו כל היכא דאיתיה בבי גזא דרחמנא איתיה דכתיב לה' הארץ ומלואה אמר רב המנונא הכל מודים בערכין אע"ג דאמר עלי לא מיחייב מאי טעמא דלא מיתמר ליה בלא עלי היכי לימא לימא ערכי אמאן לימא ערך פלוני אמאן מתקיף לה רבא לימא הריני בערכי הריני בערך פלוני ועוד תניא רבי נתן אומר [5]ונתן את הערכך ביום ההוא קדש לה' מה תלמוד לומר לפי שמצינו בהקדשות ומעשרות שמתחללין על מעות שבחולין נגנבו או שאבדו אינן חייבין באחריותן יכול

ביון דטרדי פקעה קדושתייהו. שמעינן מהכא דאוזים ומרגולים של חולין שמרדו בבעליהם והלכו להן הוו הפקר והמחזיק בהן זכה דהא הכא היינו טעמא כיון דמרדו הוו הפקר ומייבין בשלוח: **דוקא** מת ונפל דליתנהו. לאו דוקא נקט מת דהא שור אפילו נגנב או נאבד ומי חייב באחריותו שהוא קדש המזבח ולרבי יוחנן נפל ומי לאו דוקא:

לפי שמצינו בהקדשות ומעשר שני כו'. תימה בשלמא הקדש מיירי לי דאמר הרי זה מאי איריא דנקט לאמר שנתחללו אפילו הקדש עצמו נגנב או נאבד אין חייב באחריותו אלא על כרחך לאמר עלי אף על גב דהקדש גופיה חייב באחריותו כיון שנתחלל אינו חייב באחריות המעות ואם כן מה קאמר יכול אף זה כן היאך דומה ערך להקדש שנתחלל: שכסוי

מסורת הש"ם

א) [כ"ק סח: ע"ש פט: כ"מ ו. ע"ז סב. תמורה ט. מנ: ערכין כא.], ב) [ל"ל דתמן], ג) [לקמן קמא.], ד) [כ"ש ו.], ה) [לעיל לט.], ו) [ל"ל והתמן], ז) מנילה ת. כ"ה ו. קינין פ"א מ"ו], ח) ערכין כ:.

תורה אור השלם

1. והנביא ההוא או חלם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על יי אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפרך מבית עבדים להדיחך מן הדרך אשר צוך יי אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך:
דברים יג ו
2. כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים: דברים כב ו
3. ואיש כי יקדש את ביתו קדש ליי והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר יערך אתו הכהן כן יקום: ויקרא כז יד
4. לדוד מזמור ליי הארץ ומלואה תבל וישבי בה: תהלים כד א
5. וחשב לו הכהן את מכסת הערכך עד שנת היבל ונתן את הערכך ביום ההוא קדש ליי:
ויקרא כז כג

גליון הש"ם

גמ' הא מקמי דשמעיה. לעיל דף לט ע"ב: רש"י ד"ה דשיחתי הקרבה וב' להביאו לעזרה. עי' מעילה דף יט ע"ב ברש"י ד"ה עד שיצא ועי' לעיל דף כב ע"ב תוס' ד"ה והניח:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה מיחייב ליה יכו' שום מלוה מיניהו. מתן הס"ל ואח"כ מה"ל דתניא וכו':

מוסף רש"י

פטור מלשלח. דכיון דנטל את הביצים הוה ליה קן מזמן (לקמן קמא.). נדר האומר הרי עלי עולה. ולאחר זמן הפרישה חייב באחריותה, נדבה האומר הרי זו ולא קבלה עליו (מגילה ח:). ונפל הבית. קיום שהחזיק בו גזבר (ערכין כ:).

עין משפט נר מצוה

ו א מי' פ"ו מהלכות ערכין הל' כב:
ז ב מי' פי"ג מהל' שחיטה הלכה ז סמג עשין סה טוש"ע י"ד סי' רלב סעיף ה:
ח ג מי' פי"ד שם הל' ב:
ט ד מי' פי"ד מהל' מעשה קרבנות הל' ד:
י ה מי' שם הלכה ה:
יא ו מי' שם הלכה ו וע"ש בדאמר דמי זה עלי:

שיטה מקובצת

א) דאיתמר מנה זה לבדק הבית. נ"ב עי' תוס' ערכין דף כ ע"ב:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com